

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 80.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti ur. m. p.
Telefon številka 118.

Jugoslovanstvo in Bolgari.

Srbi so Jugoslovani in Bolgari — vsaj po jeziku — ker kri jim ni čisto slovanska. Znano je, da je mongolsko pleme Bolgarov pokorilo Slovane na ozemlju današnje Bolgarske, sprejelo njih jezik ali jim vsililo svoje ime in tako je nastal današnji bolgarski narod, ki je po jeziku slovanski, po krvi pa mongolsko slovanska mešanica.

Ali pri vsem tem se smatra Bolgare za Slovane in sicer se jih radi geografskega položaja njihove dežele prišteva južni grupi, kot Srbe, Hrvatce in Slovence. Radi tega je vojna med Srbi in Bolgari tako nepopularna v slovanskem svetu, ali medtem, ko severni Slovani (posebno Čehi) kar na splošno obsojajo to vojno in zvaljujejo krivdo radi nje v enaki meri na Srbe kot na Bolgare, smo šli Jugoslovani malo dalje, opustili smo vsako nepotrebno sentimentalnost in se postavili na stran Srbov, uvidevaloč, da je na njihovi strani pravica. So sicer izjeme — posebno pri Hrvatih — ali v glavnem se lahko reče, da je v vojni med Srbi in Bolgari, ki niti nam ni in ne more biti simpatična, na strani Srbije ves slovanski jug.

Je to čisto naravno. Ne samo za to, ker je očitno, da je na strani Srbije pravica, temveč tudi za to, ker z Bolgari simpatizirajo naši smrtni sovražniki Nemci, ki upajo, da bo možna Bolgarska brez jugoslovanske zavesti (Bolgari resnično nočejo niti slišati v Jugoslovanstvu), največja ovira za zmagonosno prodiranje misli mednarodnega edinstva Južnih Slovanov. Zmaga Bolgarske pomenila bi v polnem pomenu te besede poraz južnega Slovanstva in za to Slovenci ne moremo samo kratkoma obsojati nove balkanske vojne, temveč se moramo kot Jugoslovani postaviti na stran onega, ki se tukaj bori za Jugoslovanstvo, torej tudi za nas, Slovence.

Pogledati moramo resnici pogumno v oči. Ne more nam biti ljub, da se srbska, torej jugoslovanska, naša kri prelijeva po macedonskih planjavah. Žal nam je tolikih naših žrtev, ali ker je do tega radi brezprimerne bolgarske nadutosti, podpirane z Dunaja, že prišlo, moramo želiti samo to, da če žrtve ne bodo zastoni, da bodo kronane z vseh strani, da naša jugoslovanska pravična stvar zmaga, mi moramo želiti, da Srbi, ki se bojujejo za Jugoslovanstvo, potisnejo bolgarske pretenzije v njihove prave meje in jih prisilijo na to, da računajo z Jugoslovanstvom kot s faktorjem, ki ni voljan dati se poniževati in uničevati od Nemcev in od onih, ki so samo orodje v nemških rokah!

Drugače delajo Čehi, ki se ne čujejo puščavati ne na stran Srbov in ne na stran Bolgarov, to je umljivo. Za nje so Srbi ono kar Bolgari: Slovani, v katerih dežele bi Čehi enako dirigirali svoj eksport — eksport ljudi in blaga. Čehom je vseeno, ako njihova inteligenca, ki je imajo preveč, dobi kruha pri Srbi ali pri Bolgari, ako delajo s podružnicami svojih bank dobičke v Srbiji ali na Bolgarskem in ako izvažajo svoje industrijske izdelke na Srbsko ali na Bolgarsko. Srbi in Bolgari so Slovani in bodo vedno naše trgovali s Čehi, torej Slovani, kot z Nemci in naravno je, da se Čehi ne marajo zametiti niti enemu niti drugemu, posebno ker so s svojim kapitalom že močno angažirani v Srbiji in na Bolgarskem in tudi češke inteligence je že dovolj na Srbskem in na Bolgarskem, kakor sploh na jugoslovanskem jugu.

Radi vsega tega mi Čehi tudi razumemo in nam niti na misel ne pride, da bi jih radi tega obsojali. Razumemo jih, toda niti na misel ne prihaja, da bi jim na tej poti sledili, ker na Balkanu Slovenci nismo angažirani niti finančno niti gospodarsko in tudi pri iskanju dela se ustavljamo navadno na srbsko-bolgarski meji, kakor bi vsak naš človek instinktivno čutil, da ta meja predstavlja ob enem mejo Jugoslovanstva, Hrvatske, Dalmacije, Bosno - Hercegovino, Srbijo in Črno-goro — vse to smatramo Slovenci za dele skupne, velike jugoslovanske domovine, medtem ko je Bolgarska sicer slovanska (po jeziku), ali naša jugoslovanska, ona ni in sicer ne samo za to, ker imajo Bolgari v sebi preveč mongolske krvi, temveč v prvi vrsti in edino za to, ker oni jugoslovansko ne čutijo in ne mislijo!

To čuti instinktivno vsak naš človek, to čutijo gotovo tudi uredniki vseh naših listov in ako je večina naših listov pri vsem tem vendar nekako rezervirana, je to pripisati samo temu, da ni povsod dovolj poguma za to, da se lastne misli in prepričanje tudi javno z vso odločnostjo poudari. Deloma je pa to rezerviranost pripisati tudi vplivu češkega časopisja, ker je naša javnost že tako nekako navajena na to, da sprejema češko mnenje v slovenskih vprašanjih kot edino merodajno. To je pa napačno, ker toliko razuma bomo pač imeli, da si vstvarjamo vsaj v naših lastnih vprašanjih naše lastno mnenje in jugoslovanska vprašanja so vendar v prvi vrsti in edino vprašanja Slovencev, Hrvatov in Srbov, v bodočnosti pa tudi Bolgarov, ko bodo tudi ti začeli jugoslovansko misliti in čutiti. Seveda, dokler bodo Bolgari hoteli delati enemu delu našega naroda (Srbov) krivico, dotlej se sami izključujejo iz jugoslovanske skupnosti in nimajo nobene pravice čuditi se temu, da je proti njim ves slovanski jug kot en

mož, kakor se ne smejo čuditi Nemci dejstvu, da stoji za Slovenci v našem boju proti njim ves slovanski jug čoli do Bitolje.

Solidarnost Slovencev, Hrvatov in Srbov, to je solidarnost rase in vsak sovražnik Slovencev, Hrvatov ali Srbov mora računati z vsem slovanskim jugom, ki ostane solidaren v vsakem boju, nasproti vsakemu sovražniku in naj bo on Nemec, Italijan, Madžar, ali pa — Bolgar! t.

Razmere v ajdovski predilnici.

Trst, 4. julija 1913.

Če bi se razpisal natečaj, katera tovarna delavce najhujše in najbrutalnejše izrablja in izkorišča, potem bi dobila ajdovska predilnica brez dvomno prvo nagrado. Razmere v tej tovarni kriče že do neba in so v resnici pravcati evropski škandal. Že pred štirimi leti je prišlo v to tovarno do obupnega izbruhov delavstva, ki ob sramotnih mezdah, ki jih plačuje ta tovarna, pri najboljši volji ni moglo več izhajati. Ker ravnateljstvo tovarne takrat zahtevalo delavcev ni hotelo upoštevati, so stopili delavci v stavko in prišlo je tekom stavke do izgrediv, ki so bili sami po sebi sicer obžalovanja vredni, ki so bili pa le razumljivi vsakomur, kdor je poznal infamni izkoriščevalni sistem v imenovani tovarni. Po osemletenski stavki se je delavcem posrečilo doseči vsaj to, da se jim je za sedem mesecev v letu priznala 100stotna mezdn doklada.

Med tem je draginja živil znatno narasla in je ta skromni priboljšek že davno prehitel. Na drugi strani pa se je začela tovarna izpopolnjevati z novimi stroji in dela danes z znatno večjim dobičkom. To dejstvo in pa od dne do dne hujša draginja ajdovsko delavstvo pač zadostno opravičuje, da zahteva primerne izboljšanje svojih mezdnih razmer. Z današnjimi plačami to delavstvo pač ne more niti živeti, niti umreti. Najvišja dnina v ajdovski predilnici znaša 2 K 70 vin. — reci in piši: dve kroni, sedemdeset vinarjev. In še to sramotno dnino doseže komaj 5 odstotkov delavcev v tovarni. In delati morajo za skromno bagatelo celih 11 ur, nočni delavci pa celo nepretrganih 12 ur. — Samo nekaj akordnih delavcev je, ki zaslužijo večših do 4 krona na dan. To je najvišji zaslužek, ki je sploh v tovarni mogoče in ki so ga deležni le oni, ki res že prav po nečloveško garajo.

Razen tega nimajo v tovarni izvzemši eno stroko niti enotnega cennika, tako da ravnatelj akordne delavce plačuje, kakor se mu zluhi. Delavci so že opetovano zahtevali, da se upelje splošno veljavna enotna

plačilna tarifa, toda vse te zahteve so bile do sedaj zaman.

Delovni čas je seveda tudi vse prej, nego pa človeški in časovnim potrebam primeren. Kakor že omejeno, morajo delavci v ajdovski predilnici delati po dnevu 11 ur, po noči pa nepretrganih 12 ur.

Vse te opisane razmere so potrebne nujne remedure. Današnja draginja življenjskih potrebščin je taka, da je ajdovsko delavstvo primorano zahtevati, da mu tovarna zboljša njegove plačilne razmere. Pred vsem treba, da se primerno zviša dnina delavcev vseh strok, in se upelje razmeram odgovarjajoča minimalna mezda. Zaeno treba, da se primerno regulirajo plačilne razmere akordnih delavcev in se pred vsem uvede plačilni cennik, da bodo delavci vedeli, pri čem da so in njihov zaslužek ne bo odvisen od dobre ali slabe volje g. ravnatelja.

V smislu označenih zahtev se je pričelo med delavci v Ajdovski predilnici že jako resno gibanje. Ajdovska podružnica N. D. O. se je temu gibanju, zavedajoč se svoje važne naloge v tem kraju, postavila seveda na čelo in bo pritisnila z vso močjo, da bodo želje in pravične zahteve predilniških delavcev in delavk tudi upoštevane. V to svrhu je sklicala imenovana podružnica v nedeljo, dne 29. junija javen ljudski shod, na katerem je strokovni tajnik Vekoslav Mrak iz Trsta v obširnem govoru popisal neznosne razmere v predilnici in povdarjal potrebo edinstva in vztrajnosti, da se vendar enkrat omeji in ublaži to nesramno izkoriščanje in izrabljanje.

Govornik je naglašal, da je delavstvo poleg zahteve po zbolšanju plačilnih razmer po vseh bojih in človeških zakonih opravičeno, zahtevati tudi primerne skrajšanje delovnega časa. Tako, kakor je sedaj, kratkoma ne gre več naprej. Delavec ni samo za to na svetu, da od jutra do večera brez prestanka gara kot črna živina, tudi on je človek, ki je potreben oddiha in razvedrila: tudi njemu mora biti možnost dana, da posveti nekoliko časa svoji družini in da ima na razpolago nekoliko uric tudi za svojo izobrazbo. Naša zahteva po skrajšanju delovnega časa je zahteva kulture, zahteva človeške civilizacije, zahteva, ki jo mora podpirati ali vsaj simpatizirati z njo vsakdo, kdor nosi v svojih prsih človeško srce. Ajdovsko delavstvo najodločnejše zahteva, da se delovni čas v predilnici regulira v smislu delavskih želja in da se skrajša zlasti delovni čas nočnih delavcev.

Poleg vsega tega bo ajdovsko delavstvo tudi z vso silo nastopilo proti importiranju in favoriziranju tujerodnega delavstva. Od časa zadnjega štrajka je zasedel namreč ravnateljsko mesto v ajdovski predilnici zagrižen nemški nacionalce, ki

mu leži naravno vse prej na srcu, nego blagor slovenskih delavcev in delavk. In ker ima za ženo vneto Italijanko iz kraljestva, je na željo svoje boljše polovice začel importirati regnikole. Danes dela v ajdovski predilnici že okrog 80 laških delavcev in delavk iz kraljestva, med tem ko je vse polno domačega delavstva brez kruha na cesti. Že to samo po sebi je najhujša provokacija domačega prebivalstva. Ampak še izzivalnejše je to ravnateljevo postopanje vzpričo dejstva, da tovarna naše delavce do krvi izsesava, do čim na drugi strani tuje delavce in delavke, ki niti naši državljani niso, prav očitno favorizira. Prvič imajo krajši delovni čas, drugič pa jim daje tovarna tudi brezplačno stanovanje, kurjavo in svečavo. Ne zavidamo laškimi delavcem in delavkam teh ugodnosti, ampak po pravici lahko zahtevamo, da se iste ugodnosti priznajo tudi domačim delavcem, ki gotovo vsaj tako dobro delajo kot laški njihovi tovariši. Sicer pa morajo ajdovski delavci in delavke kar najodločnejše protestirati proti importaciji tuje delavstva sploh, dokler je brezposelnega domačega delavstva v izobilju. Še odločnejše na protestirajo ti delavci, oziroma delavke proti temu, da se postopa z njimi kot z elementom druge vrste. Ako hoče žena g. predilniškega ravnatelja že na vsak način uveljavljati svoja italijansko-nacionalna čutila, potem naj jih uveljavlja drugače, nikar pa ne na škodo domačega delavstva, ki si tega kratkoma ne bo dalo dopasti.

O vseh teh razmerah se bo govorilo še na drugem ljudskem shodu, ki ga sklicuje ajdovska podružnica N. D. O. za nedeljo, dne 13. t. m. in na katerem bo v imenu ženstva govorila tudi predsednica ženske skupine v Trstu, gđc. Antonija Deklevova. — Ajdovski delavci in delavke! Udeležite se v ogromnem številu tega shoda, ki naj gospodom v tovarni na nedvoumen način pokaže vašo odločno voljo, da mora biti enkrat za vselej konec razmeram, ki vladajo danes v tovarni!

Slovenska zemlja.

»Pismo iz zelene Štajerske.«

Pod gornjim naslovom je prinesel »Dan« od 30. ročnika t. l. uvodni članek, ki me je izvanredno razveselil. Že dolgo nisem čital nobenega tako odkritosrčnega in s tako ljubeznijo do stvari pisanega članka, kakor je bil ta. Povsem pravilno namreč riše člankar naše jalove politične razmere na slovenskem Štajerskem in pripiše krivdo za več stvari »mladim«. Namen mojega članka je, pokazati, zakaj se »mladi« odtegujejo političnemu delu. Predvsem menim pač, da odbija »mlade«

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Torej ne ostane nobena sled?«
»Pač! Krava lisa na preprogi...«
»Ah! Polimo jo s črnilom...«
»tako!... in zdaj pokrijmo madež z drugo preprogo...« Ako poberka-jo Prusi tudi tu, bodo menili, da je nerodnost, ki ste jo hoteli prikriti — da veste, gospa markiza!...«
Par minut pozneje je že korakala molčeca družba po gozdnih stezah. Kmalu so zavili med grmičje; še par korakov, pa jih je opozorila vloga v zraku, da se bližajo vodi. Razgrnili so nekaj vejic.
Pred njihovimi nogami se je širila črna, zlovešča globina.
»Ho — hop!«
Štrbunknilo je... voda je zagrgrala... valovi so pljusnili ob breg. Nemo so se obrnili močje; njih stopinje so zamrle v goščavi.
Bili so že daleč, ko so se dvignile veje na drugem koncu; v prvi, blede svetlobi se je pojavila preplašena, pokvečena glava.
»Kaj so neki vrgli v baje?« je godrnjal nestvor in se boril s temo, ki mu ni dala dobro videti. »Človek bi rekel, da je bil mrlič... Hm, hm.«
Toda voda je spala v svoji nezoprni temi... molčeca voda, ki

še ni bila izdala nobene svoje skrivnosti...

XII.

Bežati je treba!

Kakor hitro je prišel kočijaž Anton povedat Gregorju in njegovim tovarišem, zbranim v gozdarski hiši, kaj se je zgodilo v gradu, je dejal gozdar kratko in jasno:

»Prusa v baje... kapitana k Jeri!...«

Nato je dodal:
»Dočim pojdemo mi po njiju, naj teče eden povedat starki, da pripravi svojo posteljo in svojo bajto!«

Obrnil se je k velikemu drvarju, širokoplečemu možu kakih petintri-deset do štiridesetih let, ki je sedel v kotu, pušil pipo in premišljal srdite reči — sodeč po bliskih, ki so se utrnjali v njegovih očeh:

»Daj, Šime, vidva sta stara znanca! Stopi k njej in ji reci, da ga prinesemo najkasneje čez poldrugo uro!«

»Grem«, je odgovoril drvar kratko, vzel svojo gorjačo in se odpravil.

Kmalu je ropotal po vratih stare bajte v lesu.

»Jeri! Hoj, Jeri! Odprite, jaz sem, dolgi Šime. Zaradi važne reči prihajam. Potrebujete vasi!«

Jeri je odprla vrata na ozko špranjo in stopila na prag, tako da je zapiral pogled v bajto vsakemu radovednežu. Zamajala je, da vidi, ali je trkal res dolgi Šime, in dejala

»Potrebujete me? Kdo pa?«

»Grajski dami vas potrebujeja.«

»Kako to?«

»Francoskega oficirja boste skrili, ki leži ranjen v gradu. Petdeset Prusov je tam. In baš nocoj...«
»Prekinil se je in prašal: »Ali vam lahko zaupam, da boste molčali?«
»Saj veste, Šime, da nisem klepetulja.«

Povedal ji je v kratkih besedah, kaj se je zgodilo in kaj namenjajo storiti s Prusom in s kapitanom:

»Gregor Lemetre pravi, da ni boljšega zavetja zanj, kakor pri vas.«

»Gregor je tudi poleg!«

»Da; takoj pride z ranjenim.«

»Čez koliko časa?«

»Čez poldrugo uro, pravi.«

Jeri se je borila v svojem presečenju s strahom pred preveliko zaupljivostjo in s potrebo, razodeti mu skrivnosti. Nato je izpregovorila zdajci:

»Šime, poslušajte me. Ko ste pali lani pri spuščanju hrastov po skalah in se pobili, sem dala zdavilo, ki vam je rešilo smrti.«

»Pomnim to, Jeri. Brez vas bi me že zdavnaj glodali črvi. Do smrti vam ne pozabim te dobrote.«

»Prišel je dan, da mi jo lahko poplačate, Šime. Stopite noter; takoj prižgem svetilko, in videli boste nekaj, kar se vam mora zasmiliti v dno srca.«

In povzdignila je glas, da bi jo bolje slišala ona, ki drvar še ni slutil njene navzočnosti:

»Vstanite, Marta Lemetrova. Šime je prijatelj... in morda ga pošilja sama previdnost božja.«

Marta je ubogala. V tem se je slišalo šumenje obleke in natikanje čevljev. Nato je odgovorila Marta z drhtečim, a odločnim glasom:

»Jeri, pripravljena sem.«

Starka je prižgala svojo leščerbo. Marta je stala oblečena poleg svoje postelje, ob zibelki, pripravljeni, da jo doseže mlada mati, kakor hitro bi zaplakalo nežno bitje, ki je počivalo v njej.

Kako zelo se je bila izpremenila Marta! Izpremenila se je bila v mater, polno žarke ljubezni do bitja, ki je bilo kri od njene krvi — v mater, pripravljeno, spustiti se v moko borbo, samo da osreči svojo mlado Gilberto.

Šele nedavno je bila vstala s svoje tako težke in mučne otroške postelje; niti par dni še ni bilo minilo, odkar se je čutila zmerno tranejšega napora in količkej večjih težav... Toda krepilo jo je upanje, da bo enkrat vse dobro, vse popravljeno, vse sama jasna in solčna radost. Saj ji je bil dan njen ljubljani Gilbert tako velik dokaz svoje dobrote; saj je nosila v svojem nedriju bišence: »Vračam se iz Bisjere; najina mala ima ime.«

Ah, kako se je veselila njegovega povratka z vojne!

S koliko ljubeznijo in ponosom je ponavljala ime, ki bo kmalu tudi njeno! Rožegil! In kolika tesnoba ji je

stiskala srce, kadar je pomislila na nevarnosti, ki prete njegovemu dragemu življenju!

Kje je bil zdaj? Dne 5. avgusta, odhajate iz Brumata, je bil našel priliko, napisati ji par vrstic; od tistih dob ni bila prejela ničesar.

Prvi teden je še potrpeła. Jeri jo je mirala, češ: volaj na vojni ne more pisati vsak trenutek, kadar bi rad. Drugi teden pa, ko jo je skrbelo čim dalje bolj, se je vrnila Jeri nekega dne vsa preplašena:

»Nemci so na Bisjerskem trgu... in koliko jih je, koliko jih je! Ah, zdaj mora biti človek kakor podgana — niti nosu ne sme pomoliti iz svoje luknje!«

Sama pri sebi pa je dodala starka:

»Dalje ko ostane tukaj, bolje bo meni v moji bajti... Ona plačuje, kakor se spodobi... in gospod grof ji je pustil, hvala Bogu, stotake in tisočake...«

Zdaj pa je prišla mahonia ta nerodnost; vse Jerine sanje so bile uničene.

V bajti v Šansneiskem gozdu ni bilo za Marto nobenega prostora več! Še malo, pa prineso ranjenega oficirja; in — kar je najhujše: Martin oče, Gregor Lemetre, pride z njim! Ah, Bog nebeški, kaj se zgodi potem z Marto in z njenim otrokom! Nikoli, nikoli ga Marta ne bo hotela počakati... Treba jo je odpraviti — oditi mora takoj!

od političnega dela način, kako se vodi dandanašnji na Slovenskem — ne samo na Štajerskem! — politični boj. Treba je pogledati le v liste, in kar cedi se »gnojnice« in drugo po političnih nasprotnikih — na jedni kakor na drugi strani. Mladim, ki mislijo pošteno in poznajo parlamentarni ton in galanten nastop tudi nam političnemu nasprotniku, pač današnji način boja ne more prijeti. Pregovor pravi, da so osmoli kdor prime za smolo. Tega pa ni treba, četudi ostane človek neizprosen v svojih načelih. Drugi vzrok — in ne zadnji — je pač tudi slaba skušnja, ki so jo doživeli »mladi« pri »starih«. Naj zamolčim imena: spomnim naj le na to da je začelo grmeti proti »mladim« celo ob taki priliki, kakor je bil lani mariborski sestanek glede pokrajinske zveze C. M. podružnice za Štajersko. Kot daljni vzrok smatram tudi to, da organizacija še dolgo ni popolna — čisto je izvedena neprimerno! — in da ni na razpolago dovolj gromotnih sredstev, ki so brezpogojno potrebna za politično delo. »Mladi« pa so večinoma v službah, ki ne »nesejo« dosti, in zato od njih ni zahtevati, da bi se vozili okoli in tratili denar za agitacijo in politično izobraževanje ljudstva, doma pa zato — stradali. (Nekoliko pretirano, vendar precej odgovarjajoče razmeram!) Sicer pa še sploh manjkajo potrebni predpogoji na koje bi se moglo opirati uspešno politično izobraževanje ljudstva. Poznam toliko psihologijo naših ljudi, da morem trditi to-le: Predavaj jim in trobi jim na ušesa, kolikor hočeš. V momentu so vneti za stvar, ko jo prespijo, so pa spet stari. In če bi ne bilo tega nedostatka, najdem drugega večjega: velika masa našega naroda se niti ne zaveda svojih državljanskih pravic in dolžnosti volitve so mu ravno tako neprijetne kakor davki. Zato bi bilo treba podati masam najprej prvyotne pojme o ustavi in upravi, ustmeno, potem jim pa razdeliti brošure, ki bi jih poučile o neobhodno potrebnem v političnem življenju. (Na takem znanju more le bazirati razumevanje Furlanijeve knjige!) Nadaljno tečno duševno hrano bi imel dajati sukcesivno političen tednik — spremenjen »Narodni list«, (o kojem sem istega mnenja kakor omenjeni članek v »Dnevni«). Dovoliti bi se morala seveda »mladim« tudi primerna ingerenca v vodstvu in v organizaciji, čisto radikalno pa bi bilo treba pomesti z mnogokrat več nego rovtarskim tonom v naših listih. S tem nekoliko dodatkov k uvodom omenjenemu članku; želim le, da bi došlo še več »pisem iz zelene Štajerske.« A. J.

Klerikalno-nemška tragikomedija v 2. delih.

I. del.

Hitro, hitro čas beži z njim se vse izpremeni, — časi dobri, časi slabi — kmalu človek vse pozabi.

Komaj slabih je deset od tedaj minilo let, ko po zbornici je kranjski boj divjal, vihar strašanski

Susteršič je četo zbral ni nikogar več se bal — svoje se moči zavedal boj na nož je napovedal.

Starih naprednjakov zbor ni se združil na odpor — nekaj časa so vzdržali a potem so se — udali.

Susteršič je del tako: mir med nami vladal bo Nemce bomo zapodili zvesto narodu služili.

Doktor Tavčar je verjel in ponudbo je sprejel, dal na to je roko desno, da pomiri tolpo besno.

(Toda ta obstrukcija bila je instrukcija: klerikalnem kdor veruje tla sam sebi spodkopuje:

Takrat smo jim šli na led, zdaj je nov volilni red, in zdaj čuti vsaka kлада, kaj je klerikalna vlada.)

Ko grof Barbo sliši to, da prepira konec bo, se je močno raztogotil — Susteršiča se je lotil.

kakšna vaša je olika le dobiček — ta vas mika.»

Susteršič se ujezi jeze te ne zamolči: hitro se okol obrne grofa Barbotu zavrne.

»Vi ste grof? O kaj pa še! Smrkavec navaden ste v naši lepi tu deželi več ne boste imeli.

Kjer je strela, tam je grom — to je bil en hud polom ker beseda ko se zine nič več iz sveta ne zgine.

Barbo misli: »To ni nič, čakaj doktor Susteršič, »Smrkovca« ti ne pozabim in na dvoboj te povabim.«

Susteršič pa se zboji urno k Barbotu hiti: se globoko mu priklanja in ga prosi odpuščanja.

Barbo se ne zmeni nič. Misli: čakaj, Susteršič, jaz krvi sem plemenite pošljem svoje ti vizite.

(Grofi imajo oblast, da se bijejo za čast, če jih kdo kako razžali, s sabljo bodo ropotali.)

In grof Barbo dva moža vzel je za zastopnika. Susteršiču jih poslal in na dvoboj ga pozval.

K Susteršiču sta prišla, dva moža zastopnika: »Za veliko razžaljenje, dali boste zadoščenje.«

Susteršič pa se je zbal in takole jim dejal: »Jaz sem pisal le na table nisem sukal bridke sable.

Moja vera — up je moj smrten greh je vsak dvoboj: jaz ne sprejemem povabila mroja roka bi grešila...«

S tem je bil ta spor končan »Smrkavec« bil maščevan — in od žaljivih teh besed je devet minilo let.

(Konec jutri.)

Štajersko.

Prvi letošnji zlet »Sokola« v Mariboru. V nedeljo, dne 6. t. m., je priredil mariborski »Sokol« svoj prvi večji zlet v lepo Sv. Ano na Kremberku. Izleta se je udeležil po deputaciji tudi »Sokol« v Selnici. — Nečesa smo pa tokrat pogrešali: kot vemo, ima »Sokol« tudi svoje »fanfare«, ki pa mu pač leže le v šrambi neoporabljen. Ali ni škoda? Mar se res ne bi moglo najti in izuriti štiri trobce? Mislimo, da bi to v naši sokolski četi ne bilo ravno tako silno težavno, samo malo več zanimanja bi moralo biti na strani onih, ki so s to idejo prvi se začeli baviti. V prihodnje morda še kaj več.

Iz brežške okolice, nam je o ne-razsodnosti tamošnjih nekaterikov prijatelj pravil prav čedne stvari. Nekaj časa sem se je »Straža« — marca in aprila letos — prav bridko pritoževala nad poskušanim uvozom ptujskega »Štajerca«. Komur pa je znano, kakšno besedo da imajo tam-akoli okoli včasih ravno klerikalci, je moral takoj uvideti, da se je »Stražin« dopisnik edinole bal konkurence ne pa toliko zlih posledic, ki so navadno v »Štajerčevem« spremstvu. Klerikalci so zadovoljni, samo če imajo ljudje naročeno »Stražo« in »Slovenskega Gospodaria«. Nikomur

od njih ne pride na misel, da bi delal v odpravo prevladajoče manjše med ljudstvom, da se sme v občevanju z oblastmi posluževati slovenščine ravno tako, kot se to zgodi z nemščino. Zlasti nekatera županstva streljajo v tem oziru kozle, da je joj. Tako si je dovolil baje nekoč nek župan, ki mu je bila nemščina španska vas, v neki vlogi na politično oblast, sledeče cvetke vsvoje in svojih občanov osebno varstvo: »Ich und meine gonne Gmeinda, saima lauta švaida, heimische Ros.« Da so taki ljudje le v posmeh vsem ostalim, tega klerikalni »kulturoso« ne vidi in jim puste po prosti volji v takih slučajih, da se — še bolj mašijo. Zalostno a resnično.

Iz Gradca. (Naravnostni škandal.) Že zadnjič smo prinesli neko ilustracijo o graških »kulturnih« razmerah, ki so se zgodili na eni tamošnjih gimnazij. Stvar pa s tem še davno ni bila končana, kajti 10 dijakom se je pridružil še baje — neki suplent. Morda se še kdo zgleda? Ne bilo bi nič tako strašno čudnega, če bi prišel k 11. še 12.; recimo, kak — kutar.

Iz pošne službe. Na lastno prošnjo je premeščen iz Gradca v Maribor poštni asistent H. Finsterwalder.

Iz Ptuj. (Strašna ljubavna drama.) Pred kratkim je prišel iz Gorice četovodja I. Dengscherz od petega dragonskega polka v Gorici v Ptuj k vajam pri tukajšnjem pionirskem oddelku. Kmalu se je seznanil z Olgo Preuz, hčerjo gostilniškega nametnika Preuza. Preuzovim pa to razmerje ni bilo po volji in prišlo je večkrat do burnih scen. V petek je Dengscherz zopet prišel v Preuzovo gostilno, a našel sprva samo krčmarico, pri kateri je povpraševal po mladi Preuzovi, njeni hčerki Olgi. Preuzovi se najbrže nekaj na Dengscherzu ni dopadlo in hotela je pobegniti. Komal se je obrnil, je že Dengscherz ustrelil za njo in jo smrtno nevarno zadel. V tem je prihitela mlada, a kot pravijo, zelo lepa Olga, ki pa je istotako hotela pobegniti, ko je videla grozen prizor. Preden je bila to v stano izvršiti, je Dengscherz že dvakrat ustrelil zanjio ter jo istotako smrtno nevarno zadel v hrbtenico. Kol na to si je sam pognal kroglo v senci in se sam smrtno zadet zgrudil Preuzova, krčmarica, je umrla takoj, ko so jo prenesli v bolnico, dočim je njena hčerka Olga v smrtni nevarnosti.

Maribor. (Afera kaplana Bosine.) V soboto je bila pred c. kr. okrožnim sodiščem v Mariboru na novo razpisana obravnava kaplana Bosine iz St. Jurila v Slovenskih Goricah. S stvarjo samo se ne bomo bavili podrobneje. Konstatiramo pa, da je bil kaz. senat tokrat sestavljen izključno le iz nemških sodnikov. Tudi — pridobitev...!

Dnevni pregled.

Idealizem v politiki. Dr. Aleš Ušeničnik je priobčil v »Času« pod tem naslovom članek, ki ga je — najbrže radi nepreviđenosti katerega urednika — ponatisnil tudi »Slovenec«. Po nepreviđenosti, ker Ušeničnikov članek je takao hbsoda klerikalne politike, da si huje še misliti ne moremo, Ušeničnik namreč nastopa odločno proti t. zv. političnemu katolicizmu, t. i. proti ljudem, ki se brigajo na katoliško vero toliko kot za lanski sneg in so vendar v klerikalni, torej v katoliški stranki in Ušeničnik nam tudi pove, zakaj vstopajo taki brezverci v klerikalno stranko: za to ker ima danes, ko je klerikalna stranka na vladi, posameznik lahko koristi od tega, da je pristaš te stranke. Pravi klerikalci so torej začeli videnati, da v klerikalni stranki ni več vse tako katoliško, kot bi moralo biti, da prihajajo na površje ljudje, ki jim je katoličnem postranska stvar, korito pa najvišji in edini ideal in Ušeničnik se v skrbih vpraša: kaj poreče ljudstvo, ko vidi, da komandirajo na katoliški podlagi ljudje, ki nikdar ne zahajajo v cerkev in kako bodo mogli v imenu vere duhovniki agitirati pri volitvah za ljudi, ki ne hodijo niti k maši, niti k spovedi in eventualno proti ljudem, za katere ljudstvo ve, da hodijo vsaj k velikonočni spovedi! Ušeničnik je v skrbih, ali vse ono veliko število političnih katoličnikov, ki so postali klerikalci samo zato, ker je klerikalna stranka tako močna, da razpolaga z velikim številom korit, se bodo smejali naivnemu Ušeničniku, ker klerikalno stranko danes vodijo po večini — brezverci, ki se brigajo za Ušeničnikov idealizem in politiki toliko kot za lanski sneg. Je že počilo enkrat, to je neizogibno, ker ljudstvo bo spregledalo in obrnilo političnim afaristom — hrbet.

Tudi Črnemeli! Ako občinski odbor kake hribolaske vasi pošlje na komando župnika ali kaplana zaupnico dr. Susteršiču, se temu ni toliko čuditi: ljudje pač niti ne čitajo

časopisov, k večjemu »Domoljuba«, ali da je to storil mestni občinski zastop v Črnemlju, to daje je misliti, ker iz tega se jasno vidi kako daleč je že napredovala pri nas korupcija in politična pokvarjenost. Črnemeljski občinski svetniki bi pač lahko vedeli, da dr. Susteršiču z njihovo zaupnico ni nič pomagano in da je edini način, da se dr. Susteršič rehabilitira — tožba in sodna obravnava, ki bi končala njemu v prilog. Čemu je občinski odbor v Črnemlju posegel v zadevo, ki ga prav nič ne briga in o kateri ni poučen? Kako more on kar tako na slepo izrehati svoj sodbo o zadevi, ki ni vsestransko pojasnjena? Je res pomilovati uboge Črnemelice, da imajo tak občinski odbor, še bolj je pa pomilovati onega, ki se hoče na tako malo okusen način »izmazati«. Brez ozira na to, ali so Kamiline trditve resnične ali ne, preostala dr. Susteršiču samo ena pot: tožba, in to pot bi on moral ubrati tem prej, ako so Kamiline obdolžitve neresnične. To je vendar jasno in pametni ljudje se ne bodo ozirali niti na zaupnico črnemeljskega občinskega odbora, ki je z zaupnico samo dokazal, da duševni nivo njegovih članov ne presega duševnega nivoja občinskih odbornikov kake hribovske vasi.

Vendar! »Slov. Narod«, ki se je še v petek jezil na one jugoslovanske liste, ki v srbsko-bolgarski vojni stojijo na strani Srbije, češ, da so nam Bolgari ravno tako bratje kot Srbi, priznava v sobotni številki, da Slovenec, kadar se spomi na Bolgaria, mora takoj pomisliti na — Kajna. No, in Kajna Slovenci ne bomo mogli smatrati za našega brata, dokler se ne poboljša in ne opere se sebe težkega greha, ki ga je napravil s tem, da je dvignil orožje na brata, ki ga je toliko časa in tako nesebično podpiral. Objektivnost je lepa reč, pravičnost pa še lepša. t.

Korist družbin užigalic. Založnik užigalic v korist družbe sv. Cirila in Metoda g. Iv. Perdan, veletržec v Ljubljani je nakazal naši šolski družbi zopet znatno vsoto 2920 K 20 vin. Družba je prejela v dobi od 1. julija do 30. junija 1913 od teh užigalic 7820 K 20 vin. Vsak Slovenec, ki ima pravo pamet in slovensko nepokvarjeno srce, more iz tega spoznati vrednost tega narodnega blaga in pospeševal bode vstopovod razpečevanje in uporabo edinole užigalic v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Milan Volkov iz Pliskovice K 13 daru ob priliki poroke gospiće Josipe Bandeljeve v Gabrovici. G. Albin Ogris po g. Levstiku 1 K. Rodbina Petrovec mesto venca na krsto blagoga g. nadučitelja Letnarja K 10. Nevesta jugoslovanskega skladatelja G. Fr. Vilhar-Kalskega ga. Ana Ulrichova je darovala 10 K.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca junija 1913 sledeči promet i. s. l. P r e j e m k i: a) Redni prejemki. 1. Prispevkov iz nabiralnikov 855 K. 2. Prispevki podružnic i. s. Kranjska 2373 K 64 v, Štajerska 1536 K 55 v, Koroska — Primorska 872 K 09 v, N. Avstrijska 100 K, skupaj 4872 K 28. 3. Razni prispevki 5701 K 39, skupaj 11428 kron 67 vin. b) Izredni prispevki. 4. Prispevki za obrambni sklad 1101 K 01 v, skupaj 12529 K 68 v. II. I z d a t k i. a) Redni izdatki. 1. Plače retnun, učit. osebju, razni računi itd. 7660 K. b) Izredni izdatki. 2. Naložitev na glavnicu, oziroma obrambni sklad 1101 K 01 v, skupaj 8761 K 04 vin, torej prebitka 3768 K 67 v. Opomba: Pri obrambnem skladu naloženi zneski in zapadle obresti so nedotakljiva glavnicu toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Velika avtomobilska nesreča. Kakor se iz Eibenstocka poroča, je zadel dne 2. t. m. zvečer avtomobil, v katerem je bilo šest oseb v vojaško uprego. Tri osebe so bile na mestu mrtve, tri smrtno nevarno ranjene.

Poskusen atentat na španskega kralja. Kralj Alfonz se je pripeljal dne 3. t. m. dopoldne z avtomobilom v Madrid, da bi se udeležil ministrskega posvetoovanja. Ko je avtomobil zavozil v vežo, je skočil nekdo od zadaj na voz. Policija je takoj prišla moža, Kralj ni zapazil ničesar. Mož se piše Paol Fernandez, v njegovih žepih so našli vse polno steklenih čepin.

Petdeset mrtvih vstled dinamitne eksplozije. Kakor se iz Rio de Janeiro poroča, je dne 4. t. m. v Kurintibi v državi Paranja nastala v nekem železnem skladišču eksplozija dinamita, ki je popolnoma razdejala skladišče. Kakor se sodi, je pod razvalinami okrog petdeset ljudi mrtvih.

Ladja ponesrečila. Dne 3. t. m. zjutraj je v Newportu v Severni Ameriki vdrla voda v strojni oddelk križarke Luisiane. Poškodovano ladjo so z veliko težavo spravili v pristanišče Marrogausett.

Boi na življenje in smrt z dvema pobeglimi norcem. Pretekli petek ob pol štirih popoldne je zapazil neki stražnik, ki je opravljal svojo službo v Apolinarški ulici v Pragi, kjer se nahaja blaznica, dva mlada moža, ki sta preplezala blazničin zid. Stražnik je šel takoj za njima. Ona dva sta šla hitro, skoro tekla sta. Stražnik jima je zaklical, naj počakata. Ko se moža nista zmenila za klic, jima je zagrozil s samokresom. Tu sta mlada moža obstala in sta ga počakala. Ko pa je prišel stražnik v njuno bližino, sta skočila nanj. Stražnik je izdrl sabljo — v kritičnem trenutku pa je spoznal, da ima opravka z dvema pobeglimi norcem. Dal je signal in v kratkem je prišla pomoč. Prihitela sta še dva stražnika in tudi nadzorniki blaznice, ki so opazili beg norcev. Z velikanskim trudom se je vsem tem slednjič vendarle posrečilo, oba norca prijeti, zvezati z verigami in ju odpeljati nazaj v blaznico. Pobegla norca sta bila 20letni delavec J. Bastar in 21letni mizarjski pomočnik Ladislav Taller, ki je v juliju leta 1909. zadušil svojega nezakonskega otroka na Žižkovu, praškem predmestju.

Ponesrečena zaupnica. Iz Kandije se nam poroča: Tu je v občinski seji dež. poslanec Dular predlagal zaupnico dr. Susteršiču. Ker pa glasovanja niso mogli spraviti do soglasja, je Štembri naprosil dr. Pegana, da pride osebno v Kandijo. Pravijo, da pride Pegan še danes v Kandijo, in da bodo pod njegovim pritiskom zaupnico sprejeli.

»Dan« je prinesel že nekaj slučajev, ki so se zgodili pri nas in dokazujejo, kako židje ljudi goljufajo. Tu imamo zopet en slučaj. Dunajski žid je prodal okoliškemu trgovcu za 100 kron čipek. Poslal pa jih je za 300 kron. Naš trgovec ni zadosti pogledal, pa je podpisal naročilni list. Ima sedaj stroške in sitnosti. Ali nimamo domačih tvrdk, katere ne gredo za tem, da bi z goljufijo prinesle našemu kupcu več blaga, kot ga rabi in naroči? — Drugi žid si pomaga zopet na drugi način, da prevzema našega trgovca. Napiše si razne sklepne liste po visokih cenah, ponaredi podpise in potem kaže kupcu, katerega hoče opiliti, češ ta je kupil tako in tako. Nam dam po tej ceni, dajte kupiti itd., da naš trgovec resno misli, da kupi ugodno in da take prilike ne sme zamuditi. Še le pozneje revež navadno izprevidi, da ga je čifut ogoljufal in mu je prodal dražje, kot pa blago stane tisti dan. — Na tak način si pomagajo razni čifutski prodajalci in goljufi in izkoriščajo našega odjemalca. Dokazov imamo za to obilo!

Slavija v Splitu je bila prav lepo sprejeta in je igrala v soboto proti »Hajduku« pri veliki udeležbi občinstva z uspehom 9 : 0.

Jugoslavija iz Gorice je igrala v soboto v Celovcu proti Nemcem in je bila poražena 1 : 10. Igrala je z rezervno.

Nesreča vstled splašenega konja. Delavec Andrej Koritnik iz Lucine pri Trati na Gorenjskem je padel te dni pri zgradbi ceste z voza in se je poškodoval na glavi in levi nogi. Splasil se je namreč konj. Nesreče je kriv voznik, ker je bil pijan.

Ljubljana.

O nekem šentpeterskem kaplanu se širijo zanimive stvari. Bajegre za neke dogodke z mladimi deklicami. Čuje se, da imajo stvar v rokah že na sodnji. O stvari bomo kmalu več poročali.

Z Viča. Petletnica čukov in desetletnica franciškanskega delovanja na polju politike. Ne zmenili bi se za ta jubilej naše čukarije in ledrarije, če nas ne bi »lažikatoliška organizacija« sama k temu ne prisilila. V prvi vrsti je nesramnost od župnikove strani, da aranžira jubilej politične stranke v cerkvi. Večina Vičanov se je, če bo hotela biti pri maši, morala udeležiti klerikalne slavnosti. Klerikalci so spremenili cerkev v »jamo razbojnikov« kakor pravi sv. pismo. Če hoče imeti župnik v cerkvi shod zase, in za svoje Gorjupe, Oblake, Mrake in druge take srake, prosto mu. Drugič opozarjamo, da farovski hlapec Mrak že delj časa vpije po gostilnah »da bo vse farje poklal«. Pripomnimo to, ker klerikalci po navadi zvaljajo vsak kraval na liberalce in socialiste, pozneje pa se je pri sodišču že parkrat izkazalo, da so prepri in pretep napravili čuki. Danes povemo že naprej, kje so tisti pretepači. Že na žegnansko nedeljo so si bili »pri Pavliču« v lasch, ko je prišel stražnik, so hitro vso zadevo potlačili, preje pa so vpihi, da hoče nekdo nekoga zaklati. Toliko, da ne bo potem Čampa pisal v »Slovenca«, da so na Viču »brezprajni«. Dolžnost vseh naprednih Vičanov je, da klerikalno izzivanje popolnoma ignorirajo tako v cerkvi, kakor na ulici in v gostilni. Spodobi se, da naštejemo tudi »zasluge« franciškanskega

»Fej« v hrbet mu zakriči. »Roher Kerl, to ste vi

ov v zadnjih desetih letih (ona leta), cker ni bilo fare na Viču, izpu- timo.) Pater Hieronim je naučil naša dekleta ljubiti in poučevati. Pater Teodor nadaljuje njegovo »delo«. Cela vas govori zadnje čase o Rožmančevih »svetki« in patru Teodorju. Neke delavka v gozdarskem vrtu je Teodorja in Rožmančevu ozmerjala z najgršimi besedami (zapisati jih ne moremo, ker se take besede pri dostojnih ljudeh ne rabijo.) Rožmančeva je vsled tega sicer tožila. Toda zadnji dan pred raz- pravo je umaknila svojo tožbo; če bi imela čisto vest, bi tega ne storila. Pater Teodor pa niti tožil ni, dasi do- tične besede ne delajo posebne ča- sti »njegovi« obljubi večnega devi- štva. »Župnik« je »svoje moči« po- svetil popolnoma politiki. Ta nje- gova politika pa je jako nepoštena in nečastna. Ne bomo še enkrat omenjali zadnjih njegovih dejanj, do- volj so znana vsakomur. Mi v njem ne vidimo več svojega dušnega pa- stirja, mi vidimo v njem človeka, ki sam ne ve, kaj bi storil, da bi bliž- njega uničil in oškodoval. Je nemo- goče, da bi nas tisti, ki nas danes preklinja, jutri blagoslovil. V za- dnjih letih so posebno agitirali patri za abstinenco. Vse hvale vredno je tako delovanje in naj izhaja, od kjer hoče. Toda besede ne zadostujejo. Pri raznih klerikalnih slavnostih, po- stavljanju mlajev se plačuje v faro- žu samo z vinom; zato pijančki kaj radi pomagajo postavljati smreke. Če smo videli Grošlja vzdigovati mlaje, vemo kje smo. Pevcem in pevkam skazujejo patri svojo hva- ležnost z vinom. Udeležniki sami pri- povedujejo, da se pri teh prilikah posebno časti sv. Urh v samostan- skem zidovju. Gospodje na tak način se iz abstinence samo norčujete. Go- vorite sicer lepo, v dejanjih pa ne pokažete ničesar; v farožu se po- toči več vina kot v najboljši gostilni na Viču. Odkari mam »katoliško« organizacijo na Viču, je število ne- zakonitih mater silno naraslo. Tudi »zasluga« patrov. Patri so ustanovili dalje hranilnico. — Ker jim zadnje čase obračajo vsi boljši vlagatelji hrbet, je kakor čujemo, iz zaneslj- vega vira, nastopilo v hranilnici »se- dem suhih let«. Toraj »v znamenju« ponočnjaštva, alkohola, sovraštva, praznih blagajni je preteklo nekaj let. V »tem znamenju«, gospodje, ne bo- ste zmagali, ampak boste prema- gani.

— Na c. kr. I. državni gimnaziji se je šolsko leto sklenilo v soboto, 5. julija. Uspeli so vobče prav dobri. Po razdelitvi izprijeval se je začel sprejemati izpit za prvi razred. Izpit dela 163 učencev in 6 učenk. Popol- dne se začne ustna matura. Matur- antov je 51. Izvestje priobčuje spis dr. J. Debevca: »Grška drama«. Koncem šolskega leta je bilo na gim- naziji 658 dijakov in dijakinj. Z od- ličnim uspehom je od teh končalo šolsko leto 139, sposobnih z dobrim uspehom 388, v obče sposobnih 26, nesposobnih 67, ponavljalna skušnja je dovoljena 33, nerazredovanih jih je ostalo 5.

— Na c. kr. II. državni gimna- ziji se je šolsko leto sklenilo v so- boto, 5. julija. Zavod je obiskovalo 407 dijakov, po večini iz Kranjske, in sicer največ iz Ljubljane (195). Po jeziku je bilo 396 Slovencev, 6 Hrva- tov in 5 Čehov. Po veri 406 katoli- čanov in 1 protestant. Najmlajši po starosti je štel nekaj čez 10 let, naj- starejši nekaj čez 23 let. Večina je bila v dobi 14 let. Za vstop v višji razred z odliko sposobnih 34, spo- sobnih z dobrim uspehom 252, v ob- če sposobnih 31, nesposobnih 67, ponavljalna izkušnja se je dovolila v 17 slučajih, nerazredovanih je ostalo 6.

— V pripravljalnem tečaju mo- škega učiteljskega v Ljubljani je bilo koncem šolskega leta med 36 gojen- ci sposobnih za I. letnik učiteljskega 29, nesposobnih 7. V prvih treh let- nihliš moškega učiteljskega je od 69 gojencev izvršil nauke 1 z odličnim 8 z nezadostnim uspehom, 8 jih ma ponavljalni izpit iz enega predmeta v začetku prihodnjega šolskega leta. — Gojenk je bilo na ženskem uče- teljsku v prvih treh letnikih 123, med njimi 19 odličnjakinj, 5 gojenk je do- bilo ponavljalni izpit iz enega pred- meta v začetku prihodnjega šolske- ga leta. — Za zrelostni izpit se je ja- vilo na moškem učiteljsku 22 gojen- cev, na ženskem učiteljsku 42 go- jenk in 1 privatistinja. Zrelostni izpi- ti se začno v ponedeljek, dne 7. julija.

— Kino »Ideal«. »Beneški trgo- vec«, pretresljiva žalostna po zna- mitem delu Shakespeara-ja kakor tudi mistična drama »Iz Pariza v Pe- trograd«, kateri tako ugajate, se da- nes zadnje predvajata. Ostali spo- red je prvovrsten. Jutri ameriška senzacija »Štirinožni junak«. V petek »Mož s sukno«. Nordisk drama.

— Varuje se židovskih agentov. Tržaška »Edinost« je pred časom pri- nesla članek o židovskih agentih. Ker se takih slučajev, kot v tržaški oko- lici, žal, pri nas še več primeri, bi

bilo za javnost koristno, če bi kak razširjen list tako zadevo priobčil. — Dva žida, ki sta omenjena v »Edino- sti«, se pogosto oglašata tudi v naši Dolenjski in Gorenjski. Dotični, ki je »Zastopnik« je stanujoč v Ljubljani. In ravno ta gospod se večkrat javno iz našega slovenskega trgovca nor- čuje. Proti meni se je svoječasno iz- razil, da je prišel za to iz Galicije na Kranjsko, ker so Kranjci še najbolj zabiti narod. In ravno tega človeka neko »strogo« klerikalno podjetje na vse možne načine podpira s kredi- tom blago in — denarja. Omenjeno bodi, da nima niti fikca premoženja. Včeraj je v neki gostilni rekel, da Kranjec ne da nič na narodnost, da vsak kranjski trgovec raje kupi od tučja kot domačina in se je iz nas prav pošteno po svoji navadi norče- val. Vsekakor ima ta mož v toliko prav, ker naši trgovci na narodnost res malo držijo, a lepo ni, da se iz tega kar izkorišča — norčuje. Ime tega gospoda Vam je na razpolago. (Pri- poročamo se za nadaljne podatke, da varujemo naš narod pred židov- skimi pijavkami in sleparskimi tujiimi agenti. Opomba uredn.)

— Konkurz »Glavne posojilni- ce« bo v nekaj mesecih končan in člani bodo na milost in nemilost iz- ročeni upnikom, če likvidacijski od- bor poprej ne sklene poravnave s temi. Da se sklene poravnava, je pa tako v interesu članov kakor upni- kov; v interesu zadnjih morda še bolj, ker bodo na ta način najhitreje in brez stroškov prišli do delnega pokritja svojih terjatev. Primanjkljaj znaša še sedaj K 3.323.000 in popol- noma izključeno je, da bi se iztirjal za znesek od članov, čeprav bi prav vse člane poglani na beraško palico, kajti vsi skupaj ne zmorejo polovice gori omenjene vsote. Pač pa bi se potem poravnave dalo veliko več doseči. Marsikateri član, ki je zdaj insolventen in se mu ne more z no- beno eksekucijo blizu, marsikateri uradnik, ki ima svojo plačo obteženo do smrti, marsikdo drug, ki zdaj ni- ma kredita, ker je pri »Glavni«, pa bi rad pričel kako podjetje — vsi ti bi prostovoljno za poravnavo radi prispevali svoj delež, le da bi bili prosti te more, ki leži nad njimi in jim veže roke. Če bi se jih pa rubilo, bi se pa od njih najbrže nič ne do- lo. — Upniki morajo imeti pa tudi nekaj človeškega čuta in usmiljenja. Pomisliti je, da bi se 500 do 600 ro- bin poglano na beraško palico in sicer popolnoma nedolžne ljudi, ki niso prav nič odgovorni za izgube »Glavne posojilnice« in njenega od- bora oziroma revizorjev, ki so tako vestno vršili svojo dolžnost, koliko solza in obupa ter nesreč bi prišlo na te nedolžne žrtve, ko bi se začelo izterjavati od njih in koliko stroškov bi si upniki naprtili in končno še ne prišli do pokritja, ker je to popolno- ma nemogoče. Svetovati je torej up- nikom oziro. vlagateljem, da se čim- prej poravnajo z likvidacijskim od- borom »Glavne posojilnice«, ki ima take izjave že pripravljene v svoji pisarni v hotelu Lloyd, Miklošičeva cesta št. 8, v Ljubljani. Kdor ima to- rej hranilno knjižico »Glavne poso- jilnice«, naj se takoj skuša poravnati in dobiti del svojih prihrankov na- zaj, sicer je vprašanje, kdaj in če bo sploh dobil kaj.

— Mestna zastavljavnica nazna- nja, da se vrši tamesečna dražba v maju 1912 zastavljenih dragoceno- sti (zlatnine, srebrnine in dragu- ljev) in v juliju 1912 zastavljenih efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) v četrtek dne 10. t. m. od 8. do 12. ure dopoldne v uradnih prostorih Prečna ulica št. 2.

Trst.

V Trstu se je naselil akademski kipar g. Milan Cirić, rodom Hrvat. Opozarjamo naše trž. slovensko ob- činstvo, da se v potrebi nagrobnih spomenikov, portretov itd. obrača nanj. Dolžnost naša je, da podpiramo slovensko umetnost.

Obrtno in konsumno društvo pri Sv. Ivanu vabi na občni zbor, ki bo dne 11. t. m. ob 7. zvečer v zgornji dvorani društvenega doma pri Sv. Ivanu. Dnevni red: 1. Poročilo načel- stva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Pred- ložitve v potrditev računskega za- ključka za leto 1912. 4. Prečitane revizijskega poročila. 5. Volitev na- čelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slu- čajnosti.

Skandal. O Binkoštilh je podruž- nica družbe sv. Cirila in Metoda v Škedenju pri Trstu priredila družbi na korist skromno veselico na hribu sv. Save, ki mu pravijo Sabatnjak. Zabava je trajala dve uri, a za ta- le kratki čas je morala podružnica iz- plačati trem škedenjskim posestni- kom 60 K za prostor. Da bo ta na- rodni škandal spopolnjen, naj povem, da je eden izmed njih bivši odbornik podružnice v Škedenju.

Nič čudnega. Zadeva, ki jo je prinesel »Dan« o Škedenju, ni nič čud- nega, gospod urednik. Je v Škedenju marsikaj gnilega. Ozrite se na pri-

mer na trgovine. Kdo ima v Škedenju slovenske napise? Ali veste, Italijani jih imajo! In sicer italijanske pa slo- venske. Slovenci pa nič, da se ne za- merijo polahonjenim. Škedenjem. Ali pa veste, kdo je letos pomagal natlačiti plesno sobano Lege nazio- nale? Slovenska dekleta vendar, hčerke slovenskih volilcev. Če ste radoveden, vam preskrbim imena.

Ljudika. Zadosti ljudike je pri nas v Škedenju. Nekaj bridke resnice je »Dan« že prinesel, pa ne še dovolj. Vredno je tudi, da se natisne, kako so v sokolskem društvu tudi Itali- jani. Torej si lahko predstavljate, za- kaj smo čuli na zadnjem sokolskem izletu laški pomenek med škedenj- skim naraščajem. Zadnji teden pa je pisala »Edinost« o »srčkanih dečkih«, godcih. Pa se za glavo primite, gos- pod redakter, med njimi so tudi La- hi. To pa menda zato, da je za- radi tistih par laška govornica. Pa še nekaj. Če pridete kdaj semkaj, ne vprašajte po slov. časnikih v sloven- skih krčmah, take dobite samo v laš- ki kavarni Demarki. Pravim zdaj, če že mora podružnica družbe sv. C. in M. plačati odškodnino Škedenj- cem za dve uri veselice na njihovem travniku, mislim, da tudi podružnica lahko posveti Škedenjem, ko bodo hoteli v prid »društvu goveje živine« imeti prostor otroškega vrta za tom- bolo.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

Čudna društva. Eno izmed naj- zanimivejših društev na svetu je klub »Črna boba« v Londonu. Članstvo tega kluba je omejeno na štirideset mož, ki pa morajo biti vsi samci. Vsak član plača vstopnine deset liber šterlingov in poleg tega je dolžan, da vsako leto plača ravno toliko v klubovo bagajno. Klub ima stroga pravila, po katerih se mora vsak član ravnavati. Ako se kaj pre- greši, je takoj in brez usmiljenja iz- ključen. Klub ima svoje sestanke le enkrat na leto. Na tem shodu delirira okoli mize, kjer sedijo člani, vrečica, z devetindesetimi belimi in enim črnim bobom. Član, ki dobi črn bob, je po pravilih zavezan, da se mora v teku dvanajstih mesecev oženiti. Klub mu kupi hišo in mu da denar za poroko, za svatovščino in za že- nitovanjsko popotovanje. Predno pa se klub razide, mora vsak član vno- vič pod prisego obljubiti, da ostane samec in da se ne oženi, dokler ne dobi pri skupnem shodu črnega boba. V Londonu eksistira tudi klub samo- morilcev, katerega član lahko po- stane edino oni, ki usmrti svojega nasprotnika v dvoboju. V tem klubu so se tudi vlekle srečke in oni, ki je potegnil usodepolno srečko, se je moral sam usmrtiti. — Eden izmed najbolj čudnih klubov je bil klub nasilnikov, katerega so ustanovili v Londonu leta 1776. Namen tega kluba je bil res čudovit. Obstajal je glavno s članov irskega pokoljena in vsi ti člani so se zavezali, da bodo drug drugega podpirali v tem, da se oženi s kako bogato nevesto. Ko pa so v letu 1779, aprila meseca z na- siljem iztrgali člani kluba dvoje mladih ljudi, Geralda Byrneja in Jamesa Strangeja Vilarda in oba oženili z dvema mladima deklicama, hčerama premožnega posestnika v Waterfor- du, je posegla vlada vmes in je na- daljni obstoj tega društva pod zako- nom prepovedala. — Še eden ime- niten klub je bil ustanovljen v Lon- donu. Člani tega kluba so se shajali enkrat v dobi treh mesecev h gostiji, ki je bila zanimiva po tem, da se je pri nji podajalo na mizo najprej to, kar se podaja pri drugih gostijah na konci. Gostija se je začela s kavo in smodniki in končala se je z juho. Razumljivo je, da je drugi dan vse člane tega kluba bolel želodec.

Kaj vse knjižničar doživi? Ne- kdo, ki je izvrševal že dalje časa po- sel knjižničarja, nam je pripovedo- val med drugim sledeče: Največ knjig se je vedno zahtevalo od vojsk, to posebno od preprostega ljudstva, pa tudi inteligentni sloji zelo radi či- tajo kaj »krvavega«. Prišla je gospo- dična, mlada, lepa, čitala bi rada vedno le lep romanček. Druga zo- pet kaj zaljubljenega, tretja kaj le- pega itd. Mlad gospodič bi rad tudi največkrat kaj od ljubezni. Stara gos- pa bi pa rada čitala vedno le sta- rejše knjige, take mlajših pisateljev so za nič. Da, stari so znali lepo pi- sati, da je seglo človeku do srca, da se je kar zjokal, sedaj pa človek skoro ne ve, kaj bere, toliko je v no- vih knjigah nagromadenih raznih tu- jih besed, pik, črt itd. Nekateri pa pošiljajo v knjižnico svoje služkinje in jim kratkoma naročijo, naj da knjižničar kaj takega, kar gospod ali gospa še niso brali. Če ji tedaj ne- daš, kar »še niso brali«, pa te nad- legujejo zopet za drugo knjigo. Od ubogega knjižničarja se res veliko zahteva, kot bi bil vedež.

Ločitev zakona v električnem vozu. V Parizu se sedaj ne govorj skoro o ničemur drugem, kot o afe- rah ločitev zakona. »Presenečenje vsled ločitye zakona« je bilo v zad-

njem času pogosto predmet razgo- vorov modernih Parižanov. V Pari- zu je namreč nova kategorija loči- tev zakona, »presenetljive ločitve zakonov«, to je, da niti ločeni mož niti ločena žena nimata niti najmanj- je slutnje, da sta pravzaprav ločena. Dovtipov za te »presenetljive loči- tve« je vse polno. Tako pride, posta- vim, zvečer možiček domov in se »muzka« s svojo ženo bolj nego po- navadi. Ženica je kar začudena vsled te njegove nenavadne nežnosti in vpraša svojega soproga: »Prosim te, ti si se pa navsezadnje dal še ločiti od mene, ker si naenkrat tako nežen napram meni, kaj? Na vsak način pa so v Parizu popolnoma pravilne lo- čitve zakona, kar nam priča sledeči slučaj, ki se je odigral pred sodnim dvorom v Parizu. Soproj je drama- tični pisatelj ki je pred kratkim sa- mestojno vcdil manjše gledališče. Ko je bil še uradnik v ministrstvu, se je seznanil z neko lepo modistko. Iz tega znanja se je počasi razvil ro- man in slednjič je prišlo do poroke. Ernestina je bila zvesta ljubica, am- pak kakor hitro je postala žena, je zvestoba skopnela kakor pomladan- ski sneg. To je že tako. Vsi znanci so vedeli o nezvestobi mlade gospe, samo mož je bil slep. Ničesar ni ve- del, ničesar ni videl, kakor je to že navada. In do smrti ne bi bil tega zvedel, ako mu ne bi mlada gospa sama povedala. In povedala mu je to na prav originalen način. Poslušajte! Nekoč na večer pozimi sta se pe- ljala gospod soprog in gospa soproga v nabiten električnem vozu domov v neko pariško predmestje. Gospod soprog je bil zelo zaspan in se je posadil v kotiček električnega voza in je začel palogoma »smrčati«. To »smrčanje« pa ni bilo nikakor po- volji gospe soprogi, poskušala je na vse načine, da bi gospoda soproga pridržala v položaju ali stanju »ne- zaspanosti«. Skraja je začela govo- riti z njim ljubeznivo, nato pa se je razsrdila in je začela kričati. Gospod soprog pa ni niti na to reagiral; obrnil se je na drugo stran in je spal naprej. Ernestino je to silno raz- jezilo, prišla je moža za roko, kre- pko ga je včepnila in je zaklicala: »Jurij, Jurij, prebudi se!« — »Daj mir.« — »Moram ti nekaj povedati.« — »Me ne zanima.« — »Ampak to je nekaj zelo važnega nad vse važ- nega.« — »Povedala mi boš jutri jutraj.« — »Ti me torej nočeš poslu- šati?« — »Ne, pri moji veri, da ne. Mene to ne zanima.« — »Misiš! Torej ti povem, da ti raste rogovje.« Jurij se je obrnil zopet mirno na dru- go stran in je hotel spati naprej. Ampak gospa Ernestina mu ni pu- stila spati in se ni dala kar tako ug- nati. »Ti torej ne verjameš tega?« — »Ne dušica.« — »Prisegam, da je to resnica... Jaz te goljufam. To ti pravim: sedaj pred vsem svetom, čas je, da odpreš oči.« — »To je vse prav lepo, ampak sedaj mi daj mir s takimi stvarmi.« je rekel zaspani soprog, ki je svoji ženi očividno zelo zaval. To pa je gospo Ernestino zvrhoma razjezilo: »Tako torej?« je kričala na vse grlo, »ti mi ne ver- jameš? No pa poglej: tale prstan mi je dal moj ljubimec; ti norec pa si misliš, da sem ga dobila od svoje stare tete. Poglej, tu na notranji strani se izdolbena črka A, to pomeni Alfonz, da Alfonz X, tvoj najboljši prijatelj, je moj ljubimec. In glej, tu je izdolben datum, ki pomeni dan, ko sva te prvič ogoljufala...« Jurij se je pri tem fulminantnem govoru svoje nezveste žene slednjič popol- noma prebudil pogledal je prstan, ka- terega mu je Ernestina držala ravno pred nosom, stegnil je desnico in jo je pustil, da je padla na obraz nezve- ste žene. Na težke dokaze je dal težak odgovor. Gospa soproga je za- čela kričati na vse grlo in je pokli- cala vse osebe v električnem vozu, ki so se vsled tega prizora razburile, za priče, »da je ona najnesramnejša žena na svetu, da jo mož pretepa, da je okrutnej in tako dalje, kakor že znajo žene to v podobnih slučajih. Posledica tega prizora v električnem vozu je bila vzajemna tožba za lo- čitev zakona.

Smrtna nesreča na Črni prsti.

Smrtna nesreča na Črni Prsti. Lepo sobotno vreme je zvabilo mnogo turistov na naše gore, po- sebno na naše nižje vrhove. Ta pri- lika pa je zahtevala mlado žrtve, in sicer na Črni Prsti, ki je zelo lahko pristopna in se do danes ni zgodila na nji še nobena nesreča.

V soboto je odšel na Črno Prst dijak Konstantin Kunej. Ker pot na Črno Prst ne nudi nikakih nevar- nih mest — se je mladi turist najbrže plazil okoli vrha na severni strani. Južna stran Črne Prsti (proti gorški strani) je precej nevarna, na severni strani ni nevarnih mest. Zato si je Kunej menda preveč upal plezati okoli po skalah in mu je spodletelo.

Padel je tako nesrečno, da si je pre- tresel možgane in je včeraj umrl.

O nesreči se nam natančneje poroča:

Dijak Kunej se je odpešal iz Ljuba- ljane v soboto ob 10. zvečer. Šel je sam brez spremstva. Odpešal se je do Bohinjske Bistrice in je še ponoči odšel na Črno Prst. Zjutraj je bil v Orožnovi koči in je odšel na vrh. Tam pa je najbrže iskal planink in mu je na kakem kraju spodletelo, tako da je padel ob severni strani navzdol. Ob 10. dopoldne je došla njegova mati sporočilo, da je sm- obel, zvečer ob 10. uri pa je prišlo drugo poročilo, iz katerega se dá sklepati, da je Kunej umrl. Kunej ima svaka v Podbrdu in so ga tja pre- peljali. Študiral je v Ljubljani pri- vatno sedmo gimnazijo Natančičeva poročila o nesreči doslej še niso došla.

Poročilo iz Galaca.

Danes je bila pograna v zrak naj- večja rumunska zaloga municije in smodnika. Zgodilo se je to jutraj. Eksplozija je napravila velikansko škodo. Razburjenost med ljudstvom je nepopisna. Pravijo, da so storila že prijeli. Mobilizacija je v polnem tiru. Vse mrgoli vojaštva. Časopisi so danes izšli po trikrat v posebnih izdajah. Ob dveh popoldne se je od- peljalo več vlakov vojaštva iz Ga- laca. Vse drugi promet počiva že 4 dni — vse je v službi armade. Pro- met na železnici in na parobrodih je v rokah vojaštva. Po mestu je živo vrvenje — poleg tega pa veliko na- vdušenje. Godbe spremljajo čete na postajo. Vojaki pojo pesmi — proti Bolgarom. Navdušenje proti Bolga- riji je velikansko — obenem se sli- šijo tudi klici proti Avstriji. Vsi za- bavniki lokali so zaprti in splošno se pričakuje velikih dogodkov.

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

Najnovejša tele- fonska in brzojavna poročila.

Diplomatični odnosi prekinjeni.

6. julija 1913.

Diplomatični odnosi med St- bijo in Grčijo na eni in Bolgari na drugi strani so prekinjeni. Odsedaj naprej vlad med bivšimi zavezniki vojno stanje tudi v formalnem smi- slu. Facit vsega je, da je ruska di- plomacija skrahirala in zmagała av- stro-ogrsko, pa če se še tako govori o polomu avstrijske diplomacije. Za Slovane, imenoma za Jugoslovane je važno to, da se na Rusijo nikdar in nikoli več ne morejo zanašati. Kdor se je v minuli vojni zanašal na Ru- sijo, je trpel škodo. Črnogorci preje, Srbi sedaj.

SRBSKA NOTA.

Belgrad, 6. julija. Srbska vlada je izročila danes bolgarski vladi noto, kjer se izjavlja, da je bolgar- ska vlada z nerazumljivim sovra- štvom in z zahrbtnimi napadi začela vojno brez vojne napovedi in s tem raztrgala pogodbo o zvezi in prija- telstvu. Vsled tega vzroka prekine srbska vlada danes z bolgarsko vse zveze in odpokliče srbskega posla- nika iz Sofije. Vsebinsko te note je dobil tudi tukajšnji bolgarski posla- nik.

BOLGARSKI POSLANIK ZAPU- STIL ATENE.

Atene, 6. julija. Bolgarski posla- nik in personal je zapustil danes Atene.

GRŠKI POSLANIK IZ SOFIJE.

Sofija, 6. julija. Radi odhoda gr- škega poslanika je bolgarska vlada odpoklicala svojega poslanika iz Aten in mu naročila, da naj svoj po- slaniški arhiv izroči v varstvo ru- skemu poslanstvu. — Tako poročila iz glavnih mest. Srbi tedaj so prek- nili diplomatično zvezo. Oni so bili prvi, ki so si upali, oni so bili, ki so imeli pogum narediti konec nesram- nosti, ki je obstajala v tem, da sta se državi bili, ne da bi bili prekinili di- plomatične vezi. Bolgari si niso upali tega storiti. Hinavsko ravnanje, sa- mo, da bi zopet lahko pošiljal po- tom zloglasnega Wagnerja in »pre- šinih« židov v svet vesti, da so Srbi

in ne om začeli — vojno. Dasiravno so vojno začeli Bolgari, to je jasno iz zaplenjenih vojni planov, ki kažejo, da so imele bolgarske čete povelje za prikrite boje in napade že teden pred protestom bolgarskega poslanika v Belgradu. Srbi si upajo vojno stanje, ki so ga začeli Bolgari, priznati.

Srbska kavalerija vkorakala v Kočane.

BELGRAD, 6. julija. SRBSKA KAVALERIJA JE V ZASLEDOVANJU BOLGAROV VKORAKALA DANES DOPOLDNE OB 10. URI V KOČANE.

RANJENCI.

Belgrad, 6. julija. Danes je dospelo sem daljših 500 ranjencev.

VJETNIKI.

Sofija, 6. julija. Danes je dospel sem prvi transport srbskih vjetnikov, med njimi eden major.

AVSTRO-OGRSKI POSLANIK ZA RDEČI KRIŽ.

Belgrad, 6. julija. Avstro-ogrski poslanik Ugrom je zaprosil telegrafno avstro-ogrskega Rdečega križa, da dopošlje sem sanitetno ekspedicijo.

NEUTRALNA VLADA.

Carigrad, 6. julija. Poroča se, da se mudi tukaj bivši komandant Janine, da vodi turško-grška pogajanja.

Carigrad, 6. julija. Uradno se poroča, da Porta želi ostati neutralna, vendar se poudarja, da je konflikt med Zavezniki silno razburil javno mnenje in armado, vsled česar bo težko armado brzdati, če ne dobi Porta poštenih in potrebnih garancij, da se njenim pravicam ugodi.

UREDITEV SE MOGOČA.

Belgrad, 6. julija. »Samouprava«, vladin organ, piše, da je še mogoč sporazum, kjer bi se upoštevali življenski interesi vseh balkanskih narodov in da bodo Srbi pozabili na od Bolgarov pričeto vojno in bodo šli vsakim takšnim stremljenjem vedno naproti, da dokažejo Evropi, da balkanski narodi zaslužijo spoštovanja. Sedanji trenotek je težki in vsled mnogih nevarnosti je razgled zakaljen. V takšnem položaju se sedaj nahaja Bolgarska. Če bi na sklepe imel vpliv zdravi genij bolgarskega ljudstva, izginile bi vse bojazni za prihodnost. Žalibog, da se je vsled sovražnosti in megalomanije državnikov bolgarskih težko vdajati optimizmu ...

POROČILA IZ SOFIJE.

(Došla v pozni nočni uri, vsled česar jih moremo dati le v izvlečku.)

Obmejni boji.

Sofija, 7. julija. Bulg. tel. ag. poroča: V poslednjih dneh so vdrlili Srbi z velikimi močmi in četami v bolgarsko ozemlje. (Torej so le Srbi zinagovali!) Vsled tega je dobila armada povelje odgovarjajoče odredbe storiti in vdreti v srbsko ozemlje. Boji ob Sv. Nikolaju so v teku. Bolgari pregnali srbske čete iz Belogradičkov soteske. Napravile nekaj plena.

Bojni plen.

Sofija, 7. julija. Inventarni zapisnik bojnega plena še ni sestavljen.

SRBI RAZGNALI ZBOR GENERALA GENEVA.

Belgrad, 6. julija. Srbski tiskovni urad: Po bojih na gori Rajčevo brdo, kjer je bilo razbito desno krilo, četrti bolgarske armade, so naše čete zgrabile prostovoljski zbor ge-

nerala Geneva, ki je podpiral skrajne oddelke desnega krila bolgarske vojne na liniji Kitka — Kriška. Včeraj ob 4. popoldne so zavzele naše čete goro Kitka v naskoku. Razpršene prostovoljske čete so bežale v največjem neredu proti stari bolgarski meji.

GJEVGELI V GRŠKIH ROKAH.

Kakor znano so se za pozicije pri Gjevgeliju bili ostri boji. Bolgarom se je prvotno posrečilo pretrgati zvezo med grškimi in srbskimi četami. Pozneje so pozicije zavzele Grki in jih tudi ohranili, čemur je dokaz naslednje poročilo, kar je važno zato, ker Bolgari širijo vesti, da so Gjevgeli zopet osvojili.

Solun, 6. julija. Predno so Bolgari zapustili Gjevgeli, so razdrli železniški most čez malo reko Malajka, kar pa ne pomenja posebne teškoče nadaljevati s prometom. Grške čete so na delu, da omogočijo zopet promet.

GRKI ZASEDLI GEIRAN.

Atene, 6. julija. Grške čete so včeraj zvečer zasedle Geiran in ujele 150 bolgarskih vojakov, ki so bili zavarovani v nekem samostanu na gori Athos.

AVSTRIJSKI ČASTNIKI V BOLGARSKI ARMADI.

Belgrad, 6. julija. Listi poročajo, da se v bolgarski armadi proti Srbom bije vse polno avstrijskih častnikov. (Na Dunaju seveda vest demantirajo.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vsa slavna društva prosimo, da nam naznanjajo svoje prireditve, občne zbornice, seje itd. popolnoma kratko. Društvene vesti so za list balast, ki ga nihče ne čita, jemlje pa mnogo prostora drugim vestem. Zato bomo posle vse sporede in programe črtali in naznanjali samo čas in prostor prireditve. Naj cenj. društva vpoštevajo, da imamo malo prostora cenj. društveniki pa naj pomislijo, da tudi oni rajši kaj drugega čitajo nego društvene vesti. Prosimo, da se posle vsa društva po tem ravnaajo. — Trst: Jutri. — U. S. U. T. Čistemu je vse čisto. Svinjariu je vse svinjsko — praznemu vse prazno. — Prečina. Za nas je stvar končana in ne bomo več o tem pisali. Ako kak napredniak pove svoje mnenje — potem mi delamo razdor. Sicer pa ni vse zlato, kar se sveti in tako je tudi pri nas.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem le priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Cenjenim obiskovalcem Trsta se priroča prenočišče v hotelu H. Kosič, ulica Carradori št. 15. Cene nizke. — Skurno več dijakov. najnižja cena.

Kupujte „Dan“.

„Dan“

je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.

„Dan“

je najbolje informiran slov. dnevnik.

„Dan“

je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.

„Dan“

je najodločnejši neodvisni jutranji list.

„Dan“

je najcenejši napr. dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinarjev, s pošto mesečno le K 170.

„Dan“

je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

„Dan“

prinaša interesantne in znamenite zgodovinske romane.

„Dan“

prinaša znamenite sodobne politične karikature.

„Dan“

je odločen zagovornik vseh zatiranih.

Sirite „Dan“ med ljudstvom.

Teodor Kunc

Prešernova ulica št. 5, I. nadstropje.

Damski modni salon

za angleška in francoska
.. dela se priporoča. ..

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

ako je še niste!

Hiša

sredno velika s staro gostilno in vrtom pri železniški postaji na Gorjanskem se radi družinskih razmer tako prodaja. — Naslov pove „Prva anonimna pisarna“.

Prva delavnica

v Ljubljani za popravila

vseh vrst čevljev

Hitra in trpežna izvršitev po nizki ceni. Prešernova ul. 9 na dvorišču.

Kavarna

odprta celo

noč.

„LEON“

Gostilna

Florijanska ulica št. 6.

POZOR!

80.000 parov čevljev

4 pari čevljev za le K 850.

Zaradi plačilnih težkoč mi je naročilo več velikih tovarov, da prodam velik del čevljev globoko pod izdelovalno ceno. Prodajam torej radi tega vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev, z zbitimi podplati rujava ali črna usnje, jako elegantna najnovejša lasona velikost št. Nr. Cm. Vse štiri pari stanejo le K 850. Razpošiljatev po povzetju.

D. Wulkan, Krakovo (Avstr.)

Isaka 3.—646

Zamena dopustna, tudi denar nazaj.

Slovinci!

Kupujte in

zahtevajte

povsod edino-le

Ciril-Methodove

Priznано

najboljše!

vžigalice!!

Dobijo se povsod!

Glavna zaloga pri IVAN PERDAN-u v Ljubljani.

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slamnike, ki so preje stali 12—14 K za 6 K
spalne obleke " " " " 13—16 " " 7 "
bele obleke zadnje nov. " " " " 40—50 " " 14 "
prašne plašče " " " " 18—20 " " 10 "

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode
in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

KRI, cvetoča zunanost, zdravje, 50% prihranka na denarju v gospodinjstvu, tudi na mleku, sladkorju dosežejo, dobe vsi ki ne pijejo drugega za zajutrki, južno kakor dr. pl. Trnkóczy-já MOČ, sladni čaj, znamko Sladn. Dojenčki, ki se jih vzredí s ŽIVCE, sladnim, zmešanim z nekaj mleka in sladkorja, se občuduje. Ta vzreja stane polovico tega kakor druga otroška redilna sredstva. Bolezen in umrljivost ponehjuje. Sladni čaj ni sladna kava, ki zgubi pri praženju na redilni vrednosti. Pohvalna ponovna naročila prihajajo dan na dan izdeljatelju: Lekarna Trnkóczy v Ljubljani, ki je dal vzrediti s sladnim čajem svojih osem zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavojev po 1/4 kg 4 K franko. Zavoj 5 kg po 15 zavojev 10 K franko. 1/4 kg zavoji po 60 vin. povsod, tudi pri trgovcih. Glavna zaloga na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: Schönbrunnerstrasse 100, Radetzkyplatz 4, Josefstätterstrasse 25; v Gradecu: Sackstrasse 4.

Del. glavnic:

K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad

K 1,000.000.

Šteinarjeva ulica št. 2. (lastna hiša)

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mla-dinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

.... Cene najnižje!

Notni stavek.